Instytut Psychologii, Wydział Nauk o Wychowaniu, Uniwersytet Łódzki

Dominika Fijałkowska • Eleonora Bielawska-Batorowicz

dominika.fijalkowska@uni.lodz.pl • eleonora.batorowicz@uni.lodz.pl

WYDZIAŁ NAUK O WYCHOWANIU
Uniwersytet Łódzki

PARENTAL FEELINGS INVENTORY

– POLSKA ADAPTACJA NARZĘDZIA ORAZ OCENA WŁASNOŚCI PSYCHOMETRYCZNYCH

PODSTAWY TEORETYCZNE

- **Specyficzny charakter emocji rodzicielskich**: rodzice mogą doświadczać podwyższonego poziomu zarówno pozytywnych, jak i negatywnych emocji (Deaton i Stone, 2014; Kahneman i in., 2004; Kerr i in., 2020; Offer, 2014).
- Określone rodzicielskie stany emocjonalne **są związane z zachowaniami rodzicielskimi**: pozytywne emocje przewidują rodzicielstwo adaptacyjne, wspierające, podczas gdy negatywne emocje rodzicielskie przewidują rodzicielstwo nieadaptacyjne (Rueger i in., 2011).
- Rodzicielstwo jest wieloaspektowe, więc rodzice mogą doświadczać **różnych emocji w różnych aspektach roli rodzicielskiej**. Te uczucia związane z rolami rodzicielskimi wydają się odgrywać kluczową rolę dla **interakcji rodzic-dziecko** i **rozwoju dziecka** (Bradley i in., 2013).
- **Metody badawcze** zwykle rozpatrywane są oddzielnie - w dziedzinie psychologii emocji/ psychologii rodziny (Janicka i Liberska, 2014; Jasielska, 2011; Olszanowski i in., 2019; Plopa, 2011; Plopa, 2016; Rostowska, 2009; Wojciszke i Baryła, 2005; Wróbel, 2018).

CEL

tłumaczenie, **adaptacja** oraz **ocena właściwości psychometrycznych** polskiej wersji Parental Feelings Inventory (PFI), skali oceniającej specyficzny rodzaj uczuć **- uczucia rodzicielskie związane z pełnioną rolą rodzica**

OSOBY BADANE

W badaniu wzięło udział **191 rodziców** (102 matki i 89 ojców) w wieku **22-55 lat** (M=37,18; SD=6,85)

NARZĘDZIA BADAWCZE

- **Inwentarz Uczuć Rodzicielskich** (PFI) autorstwa Bradley i in. (2013), w polskim opracowaniu Fijałkowskiej i Bielawskiej-Batorowicz
- **Skala Postaw Rodzicielskich** (SPR) autorstwa Plopy (2008)
- **SUPIN** S20 i C20 autorstwa Watson'a i Clark'a (1994), w polskiej adaptacji Brzozowskiego (2010)

WYNIKI

- Miara **KMO** adekwatności doboru próby: **EFA= 0,86**; **CFA = 0,82**
- $\chi 2$ (206) = 320,191, p <0,001; korygowany Chi-kwadrat: $\chi 2$ / df = 1,55
- **RMSEA = 0,077**; **SRMR = 0,213**
- ***wynik ogólny czynnika*** *= (suma punktów wszystkich itemów) / (liczba itemów)*
- Brak istotnych statystycznie różnic dla matek i ojców (test t-studenta dla prób niezależnych) w zakresie czynników Złość (t=0,024, p=0,981); Radość (t=0,21, p=0,983) oraz Lęk/Smutek (t=-0,078, p=0,938)

WYNIKI – ANALIZY CZYNNIKOWA I KONFIRMACYJNA

Złość	EFA	CFA	*	Radość	EFA	CFA	*	Lęk / Smutek	EFA	CFA	*
Zły	0,84	0,74	**0.80*** **	Radosny	0,81	0,93	**0.83*** **	Przerażony	0,80	0,78	**0.72*** **
Zirytowany	0,85	0,75	**0.66*** **	Zadowolony	0,73	0,86	**0.83*** **	Sfrustrowany	0,74	0,86	**0.74*** **
Niecierpliwy	0,79	0,65	**0.76*** **	Pełen energii	0,79	0,87	**0.81*** **	Winny	0,76	0,70	**0.68*** **
Rozdrażniony	0,86	0,76	**0.82*** **	Podekscytowany	0,80	0,83	**0.73*** **	Bezradny	0,84	0,87	**0.69*** **
Nerwowy	0,77	0,83	**0.80*** **	Szczęśliwy	0,75	0,93	**0.82*** **	Przygnębiony	0,80	0,89	**0.72*** **
				Spełniony	0,71	0,85	**0.84*** **	Smutny	0,67	0,72	**0.67*** **
				Zrelaksowany	0,70	0,79	**0.71*** **	Przestraszony	0,86	0,83	**0.76*** **
				Usatysfakcjonowany	0,83	0,74	**0.79*** **	Spięty	0,82	0,88	**0.75*** **
								Zmartwiony	0,75	0,71	**0.74*** **
α Cronbacha dla matek = 0,84				α Cronbacha dla matek = 0,92				α Cronbacha dla matek = 0,89			
α Cronbacha dla ojców = 0,81				α Cronbacha dla ojców = 0,93				α Cronbacha dla ojców = 0,87			

EFA—Eksploracyjna Analiza Czynnikowa (N = 96); CFA—Konfirmacyjna Analiza Czynnikowa (N = 95);
** - Trafność wewnętrzna (korelacje itemów z wynikiem ogólnym czynnika)*

WYNIKI – TRAFNOŚĆ KONWERGENCYJNA

		Matki			Ojcowie		
		Złość	**Radość**	**Lęk / Smutek**	**Złość**	**Radość**	**Lęk / Smutek**
	M (SD)	2,98 (1,23)	4,43 (1,10)	2,59 (1,11)	2,97 (1,04)	4,42 (1,04)	2,60 (0,92)
postawy	akceptująca	-0.18	**0.45****	-0.21	**-0.47****	**0.43****	**-0.28***
	nadmiernie wymagająca	0.02	-0.18	0.14	0.04	0.19	-0.14
	autonomiczna	-0.18	**0.47****	-0.20	-0.04	**0.34***	**-0.35***
	niekonsekwentna	**0.62*****	**-0.29***	**0.37****	**0.31***	-0.15	0.03
	nadmiernie ochraniająca	-0.09	-0.03	0.15	**-0.36***	-0.03	0.01
SUPIN S20 „teraz"	afekt pozytywny	-0.23	**0.33***	-0.16	-0.20	**0.54****	**-0.35***
	afekt negatywny	0.26	-0.24	**0.43****	-0.05	**-0.36***	0.21
SUPIN C20 „zazwyczaj"	afekt pozytywny	-0.14	**0.30***	-0.21	-0.11	**0.38***	**-0.37***
	afekt negatywny	**0.46****	-0.23	**0.50*****	**0.31***	**-0.40****	**0.40****

WNIOSKI

- Inwentarz Uczuć Rodzicielskich spełnił **podstawowe kryteria psychometryczne** i nie odbiega w tym zakresie od wyników uzyskanych przez autorów wersji oryginalnej.
- Inwentarz Uczuć Rodzicielskich (PFI) jest narzędziem do pomiaru uczuć rodzicielskich i może być wykorzystywany w dalszych badaniach jako **miara doświadczeń emocjonalnych rodziców**, w odniesieniu do pełnionej przez nich roli rodzica.

WYBRANA LITERATURA

Bradley, E., Hurwitz, S., Harvey, E., Hodgson, S., & Perugini, E. (2013). Factor Analytic Structure and Validity of the Parental Feelings Inventory: A Brief Report. *Journal of Child & Family Studies*, 22(6), 801–806.

Kerr, M. L., Rasmussen, H. F., Buttitta, K. V., Smiley, P. A., & Borelli, J. L. (2020). Exploring the complexity of mothers' real-time emotions while caregiving. Emotion.

Koval, P., & Kuppens, P. (2012). Changing emotion dynamics: Individual differences in the effect of anticipatory social stress on emotional inertia. Emotion, 12, 256 –267.

Meier, A., Musick, K., Flood, S., & Dunifon, R. (2016). Mothering Experiences: How Single Parenthood and Employment Structure the Emotional Valence of Parenting. Demography, 53(3), 649–674.

Offer, S. (2014). Time with children and employed parents' emotional well-being. Social Science Research, 47, 192–203.

Plopa, M. (2011). *Psychologia rodziny : teoria i badania*. Oficyna Wydawnicza "Impuls".

Plopa, M. (2016). *Więzi w małżeństwie i rodzinie : metody badań*. Oficyna Wydawnicza "Impuls".

Rostowska, T. (2009). *Psychologia rodziny : małżeństwo i rodzina wobec współczesnych wyzwań*.Difin.

Scherer, N., Verhey, I., & Kuper, H. (2019). Depression and anxiety in parents of children with intellectual and developmental disabilities: A systematic review and meta-analysis. PLoS ONE, 14(7), 1–18.

Scott, S. B., Ram, N., Smyth, J. M., Almeida, D. M., & Sliwinski, M. J. (2017). Age differences in negative emotional responses to daily stressors depend on time since event. Developmental Psychology, 53, 177– 190.